

prendre's tal idea, puix solament dificultats i entrebancs troba, quan vol posar en pràctica la idea de fer-se una casa.

Una cosa tan senzilla com sembla, l'existència d'un Banc dedicat exclusivament a la construcció, que es dediqués amb preferència a fer casetes a bon preu, acollint-se als beneficis de la llei i que, un cop fetes, les donés a lloguer i que tot pagant l'estadant el lloguer s'anés transformant en propietari, no existeix i no pot existir mentre la llei de cases a bon preu no posi tantes trabes a l'edificació. És clar que l'Ajuntament podria transformar-se en empresa constructora, fer les cases i arrendar-les valent-se d'un emprèstit deditat exclusivament a tal objecte, però el capital és car i el tant per cent que tindria de pagar encarriria molt aquestes edificacions, la qual cosa fa que no sigui solució pràctica. En canvi, fóra més possible que les Caixes d'Estalvi hi dediquessin bona part dels seus cabals i no en papers, com ara fan, que quan les coses van malament se'ls pot emportar el vent.

Esperar que l'Estat resolgui millor el problema del que actualment ho ha fet, publicant noves lleis que modifiquin l'actual de Cases Barates i que l'Institut de Reformes Socials, convençut que sols s'ha fet literatura i que fins a ell correspon molta part de la culpa (segons diuen els arquitectes) dels entrebancs necessaris sortejar per edificar atenent-se a la llei assenyalada, és tant com deixar-nos sense solució.

L'arquitecte senyor S. de la Peña diu que el problema de l'habitació ha d'ésser resolt per la collectivitat i que, en el fons, no és més que un problema de la urbanització i com que aquesta correspon als Ajuntaments, també als Ajuntaments ha de correspondre la seva solució, afegint que el problema és tan senzill que tot queda reduït al diner.

El concepte de la cooperació favorescuda per la llei, és una solució poc bona en la majoria de les ocasions, puix l'obrer que ha de començar per associar-se, per dipositar una quantitat, per anar pagant una mensualitat i anar esperant que poc a poc es vagi construint i que mesos i més mesos va pagant sense tenir el goig de fruir ràpidament de la casa i que veu que solament el permís d'edificació costa mesos d'obtenir, es cansa, fastigueja i abandona el seu primitiu pensament, essent moltes les associacions obreres que han co-

mençat els treballs i que no han tardat a vendre's el solar que ja tenien comprat i tornar el que havien començat a reunir.

No és que cregui que totes les Cooperatives hagin de fracassar, però si que crec que són molt poques les que suren. (Com a model d'èxit, assenyalarem la dels periodistes, fent constar que són els únics que disfruten de grans facilitats, i, com a fracàs, recordarem la que s'havien proposat alguns empleats del Municipi d'aquesta ciutat, i fins ja comprat un gran solar i se l'han tornat a vendre, desfent la Cooperativa.)

* * *

Tres coses són les que encareixen les construccions: 1er. El preu del solar, que en la nostra ciutat és molt alçat; 2on. Els materials a emprar, força car, i 3er. Els jornals.

D'aquestes tres condicions, dues són invariables (els materials i els jornals, no podent fer res contra d'ells; per tant, s'han d'acceptar tal com són) i queda solament el primer, o sigui, el preu del solar com a variable i per a la nostra idea el considerarem com a relativament important.

Abans hem donat les mides de 6 metres d'amplada per 10 metres de fondària com a norma mínima per a una caseta amb tres habitacions, cuina, menjador i comuna, deixant un petit espai davant de la fatxada i uns pocs metres darrera com a pati o eixida d'esbarjo; doncs, bé: si suprimim l'espai del davant de la fatxada i reduïm l'eixida del darrera fins a 2 o 3 metres i edifiquem tota la resta, tindrem les mateixes habitacions, però una mica més grans; si en lloc de tenir les casetes separades unes de les altres, les posem tocant-se, estalviarem l'espai que hi hauria entre una i altra, però aleshores se'n ressentirà la llum i la ventilació, motiu pel qual entre les dues casetes que continuaran acostades hi farem en cert indret un pati o un celobert, que ens retornarà part de llum i de ventilació. És veritat que pel sol fet d'acostar les cases ja en partirà una mica la higiene; per això hem procurat fer les habitacions més grans i les finestres o balcons més amples.

Si en aquestes dues casetes ja juntes que ocuparan un espai de poc més de 12 metres de fatxada, essent invariables els 10 metres de fondària, hi posem damunt d'elles dos pisets de semblant distribució que les habitacions i damunt d'a-